

"Prin patru lucruri sporește mânia"

În pofida creșterii confortului și a condițiilor de lucru și de trai, oamenii suferă tot mai mult din pricina nervozității și a iritabilității excesive. Tot mai des se întâmplă ca persoanele din jurul nostru să aibă reacții impulsive, disproporționate comparativ cu evenimentele care par să le provoace și care îi bulversează pe toți ceilalți prin intensitatea și durata lor. Cauzele sunt diverse: de la gândurile nepotrivite pe care le hrănim în interiorul nostru, mergând apoi până la interpretarea greșită a unor gesturi sau cuvinte ale celor din jur și până la dezvoltarea subită a unor afecțiuni psihice de durată care sunt apoi „ameliorate” prin tratamente medicamentoase care abundă în calmante.

Pe scurt: există vreun moment în care mânia poate fi utilizată fără a deveni păcat și, în timp, patimă?

Avva Isaia Pustnicul ne dezvăluie câteva modalități prin care mânia noastră crește în sens negativ: „Prin patru lucruri sporește mânia: darea și luarea ușoară, impunerea voii tale, voința de a învăța pe alții și prin a se socoti pe sine înțelept” (Avva Isaia Pustnicul, „29 de cuvinte”, 7, în Filocalia, 12, trad. pr. Dumitru Stăniloae, București, Ed. Humanitas, 2009, p. 79). „Darea” și „luarea” ușoară se referă aici la a fi superficial atât în ceea ce oferi, cât și în ceea ce primești. Ești superficial atunci când dăruiești cu nepăsare, cu indiferență sau dezgust, făcându-l pe celălalt să se simtă mai mult jignit decât ajutat și care, dacă are o reacție pe măsura darului dat de tine, te împinge să te mânie, chiar dacă tu ești cel vinovat. „Luarea” ușoară se potrivește celor comozi și leneși care, dacă darul primit îi pune să efectueze anumite activități (de exemplu, ești sărac și cineva, fără să știe că ești și leneș, îți întinde o mână de ajutor și vrea să te angajeze), încep să se mânie pe cel care le-a făcut bine. În ceea ce privește al doilea aspect - impunerea propriei noastre voi -, aici discuția este una foarte complexă. În general, avem gânduri bune despre felurile aspecte ale vieții noastre: muncă, familie, viață personală. Însă nu este suficient să ai un gând bun dacă nu îl unești cu virtutea smereniei. Atunci când gândul bun este atins de mândrie se poate transforma într-o faptă rea. De exemplu, unele persoane își silesc membrii familiei să se roage, să postească sau să meargă la biserică, ceea ce arată cât de mult își impun un gând pe care îl consideră bun, dar care devine rău în împlinirea sa, pentru că îngreșează libertatea celorlalți. Când oamenii care vor să-și impună voia sunt contraziși sau li se explică faptul că nu se poate împlini cererea lor, ei tind să ia lucrurile foarte personal și au reacții nervoase greu de suportat. În egală măsură și al treilea aspect care stă la baza mâniei - voința de a învăța pe alții - constituie o îngredire a libertății, de data aceasta de exprimare, a celor din jur. Prea des găsim, în zilele noastre, după expresia Sfântului Apostol Pavel, mulți învățători, dar puțini părinți (1 Corinteni 4, 15). Voința de a învăța pe alții se naște și din al patrulea aspect - considerarea propriei minți ca fiind una desăvârșită, ce nu poate greși. Dacă observăm cu atenție ce ne spune aici avva Isaia - Pustnicul, ne dăm seama că mânia lucrează adesea influențată de mândrie. Omul mândru are impresia că le știe pe toate, că nimic nu poate contrazice ce are el de spus, că toți trebuie să învețe din vasta sa „experiență” și încearcă să impună această amăgire de sine tuturor celor din jur. Când persoanele apropiate îl contrazic, atunci se mânie și începe să aibă reacții de iritare. Controlul și siguranța de sine se sfărâmă repede atunci când sunt

clădite pe mândrie.
Doamne ajuta!
pr Laurentiu